

Nowe książki

Nakładem Wydawnictwa SGGW ukazała się książka prof. Henryka Jasińskiego „Drogi i bezdroża mojej 60-letniej naukowej, publicystycznej i organizacyjnej działalności”. Wszystkie aspekty tej książki, a zwłaszcza Autor, treść i staranne wydanie, zasługują na uwagę. Profesor Henryk Jasiński jest osobą powszechnie znaną i cenioną w szeroko rozumianym środowisku nauki i praktyki rolniczej w Polsce i na świecie.

Tym najmłodszym hodowcom, którzy znają Profesora tylko na podstawie dorobku naukowego, pragnę przypomnieć kilka z wielu Jego osiągnięć zawodowych.

Jest wybitnym naukowcem i praktykiem, organizatorem nauki i hodowli zwierząt, autorem ponad 400 publikacji zamieszczonych w czasopismach krajowych i zagranicznych. W latach 1969-1975, a następnie 1983-1988 był dyrektorem Departamentu Produkcji Zwierzęcej i Weterynarii Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) w Rzymie. Przez dwie kadencje (1975-1981) pełnił funkcję Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Jest doktorem *honoris causa* czterech uczelni, członkiem Akademii Nauk Rolniczych Włoch, Hiszpanii, Rosji i Słowacji, założycielem i prezesem honorowym Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, organizatorem hodowli bydła mięsnego w Polsce i praktykującym hodowcą tego bydła. Pisząc o tych osiągnięciach nie sposób pominąć olbrzymiego wkładu Profesora w kształcenie kadry naukowej. Wypromował 28 doktorów, wśród których są członkowie Polskiej Akademii Nauk, profesorowie, dyrektorzy jednostek naukowych, prezesi i dyrektorzy znanych firm. Za aktywną działalność otrzymał wiele prestiżowych krajowych i zagranicznych nagród i wyróżnień. Rozległa wiedza, doświadczenie zawodowe, zdolności organizacyjne i rzadko spotykana aktywność, wnikliwość obserwacji i analizy zjawisk i procesów, globalne ich widzenie i przewidywanie kierunków rozwoju i skutków to przymioty umysłu i osobowości Prof. Henryka Jasińskiego i siła motoryczna Jego dokonań.

W świetle powyższego banałem jest stwierdzenie, że prezentowana książka jest dziełem ze wszech miar oryginalnym od tytułu poczynając, a na treści i formie kończąc.

Przesłanki, które skłoniły Autora do napisania tej książki zostały jasno sprecyzowane we wstępie: „jako nauczyciel akademicki mam obowiązek podzielenia się z młodszym pokoleniem swoim zawodowym doświadczeniem zdobytym w okresie tak ważnych przemian społeczno-ustrojowych w naszym kraju. Tym bardziej, że życie miałem bogate, i to pod wieloma względami”.

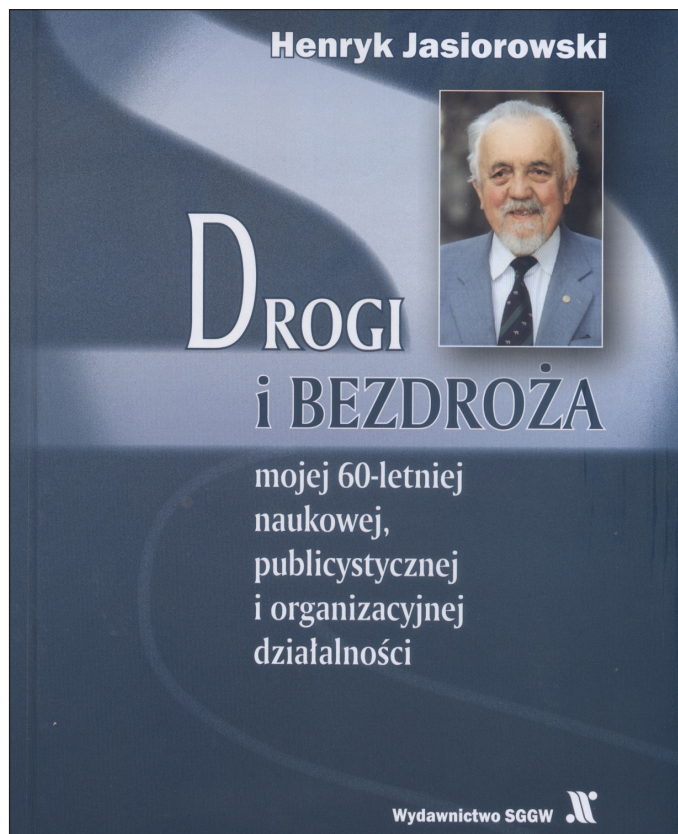
W obszernym opracowaniu liczącym 426 stron, w tym wiele tabel, zdjęć i dokumentów, zgodnie z tytułem wydzielone są trzy części: I – Badania i eksperymenty naukowe, II – Działalność publicystyczna, III – Działalność organizacyjna, poprzedzone Słowem wstępnym, w którym Autor wraca pamięcią do swoich korzeni, dzieciństwa i młodości, uwarunkowań społeczno-politycznych lat II wojny światowej i okresu powojennego, kształtującego Jego osobowość i światopogląd.

W poszczególnych rozdziałach przedstawione zostały kierunki i efekty bardzo rozległej i owocnej działalności zawodowej. Nie jest to jednak tylko bierne przedstawienie faktów i dokonań. Nieodłącznym dla czytelnika, bardzo ważnym elementem tej książki są przemyślenia własne, spojrzenie na tę działalność z odległego obecnie dystansu czasu, przedstawienie własnych odczuć i sugestii taktyki postępowania, zwłaszcza dla młodych pracowników naukowych. Jako dowód na to niech posłużą następujące fakty podane wprost lub wynikające z treści:

- Przed podjęciem konkretnej tematyki badawczej należy zadać sobie pytanie o ich przydatność dla nauki i praktyki.

- Bez realizacji badań nie można być dobrym dydaktykiem akademickim.

- Nieodłącznym elementem podnoszenia kwalifikacji zawodowych powinny być staże w wiodących w danej dziedzinie ośrodkach naukowych, również i wówczas, gdy z różnych względów w danym momencie mogą być kłopotliwe, bądź nieatrakcyjne finansowo, gdyż zdobyte doświadczenie, zawarte znajomości w dalszej perspektywie przynoszą korzyści.

- Wbrew często eksponowanym poglądom przedstawicieli nauk ścisłych, w rolnictwie należy eksponować znaczenie badań stosowanych i walczyć o wdrażanie ich wyników.

- Pracownik naukowy nie powinien ograniczać działalności zawodowej tylko do laboratoriów i sal wykładowych, lecz wpływać na bieg społecznych i gospodarczych procesów zachodzących w otaczającym świecie.

- Funkcje kierownicze należy sprawować „silną ręką”, ale w atmosferze serdeczności i w przekonaniu, że przyjęte cele dobrze służą rozwojowi kierowanej jednostki.

- Należy śmiało, ale taktownie polemizować z błędnymi poglądami i podobnie przedstawiać własne słuszne, choćby nawet kontrowersyjne koncepcje.

- Większą dozę merytorycznego krytycyzmu należy stosować w opiniowaniu prac naukowych i wniosków o awanse naukowe.

Między innymi te fakty jednoznacznie wskazują, że opracowanie to daleko wykracza poza faktograficzny obraz działalności Autora. Na tle tej działalności, bogatego doświadczenia i wielkiej wiedzy przedstawione zostały liczne przemyślenia kierowane głównie do „młodych kolegów”. To zdecydowanie podnosi wartość książki; z faktów przeszłości wynikają cenne uwagi dla teraźniejszości i przyszłości.

Liczne grono osób mających zaszczyt współpracować z Profesorem oraz Jego współczesnymi, dzięki tej książce ma możliwość wrócenia pamięcią do tego aktywnego, choć niełatwego okresu działalności zawodowej i spojrzenia nań z perspektywy kilkudziesięciu minionych lat.

Trudna do przedstawienia, bardzo bogata i efektywna 60-letnia działalność zawodowa Autora, stała się znacznie łatwiejsza do ogarnięcia i uzmysłowienia przez czytelnika dzięki wydzieleniu wspomnianych trzech głównych, ściśle ze sobą związanych i wzajemnie się przenikających kierunków aktywności, stanowiących rozdziały opracowania. W ramach każdego rozdziału wydzielone zostały zagadnienia bądź kierunki działalności. Z kolei każde z nich poprzedzone jest wprowadzeniem wskazującym na zasadność i okoliczności podjęcia określonej tematyki bądź działalności organizacyjnej. To bardzo pomaga, zwłaszcza młodym czytelnikom nie pamiętającym tamtych lat, w osadzeniu przedstawionej działalności w konkretnych realiach i zrozumieniu, dlaczego taka tematyka była podejmowana.

W pierwszej części, po przedstawieniu własnego rozwoju naukowego, Autor w zwartej formie charakteryzuje badania zrealizo-

wane w dziesięciu następujących grupach tematycznych: wychów cieląt, badania nad nową formą opasania cieląt, stosunek białek do cukrów w paszach zielonych i jego znaczenie w żywieniu przeżuwaczy, stacjonarne metody oceny wartości hodowlanej buhajów, waloryzacja odmian i ras bydła, poekstrakcyjna śruta rzepakowa w żywieniu bydła, wpływ systemów żywienia i typów obór na wydajność mleczną i stan zdrowotny krów, analiza perspektyw rozwoju produkcji mięsa wołowego we wschodniej i południowo-wschodniej Europie, badania nad poprawą jakości krajowego mleka, przedakcesyjna analiza polskiego sektora produkcji zwierzęcej oraz niektóre tematy do przyszłych negocjacji z Unią Europejską. Każdy omawiany temat badawczy dokumentowany jest najważniejszymi publikacjami.

Powyższe jednoznacznie wskazuje na bardzo szeroki zakres realizowanej tematyki badawczej, a godnym podkreślenia jest fakt, że były to badania podejmowane z inicjatywy i przy bardzo dużym zaangażowaniu organizacyjnym i merytorycznym Autora. Były to badania bardzo ważne, tak z naukowego, jak i praktycznego punktu widzenia, nawiązujące do nurtujących środowisko hodowlane problemów. Nietrudno jest zauważyć, że wiele z tych zagadnień nie straciło na aktualności do dziś.

Przesłanki, które spowodowały wydzielenie drugiej, bardzo ciekawej części książki zawarte są w wstępie do niej, gdzie Autor podaje, że obowiązkiem każdego pracownika nauki jest działalność publicystyczna upowszechniająca wiedzę i prezentująca własne poglądy, dyskusje i polemikę na nurtujące środowisko problemowe.

Bardzo dobrym dowodem realizacji takiego podejścia jest zamieszczenie trzynastu artykułów polemicznych i krytycznych, początkowo jeszcze magistra i doktora. O tym, że jest to wybór dokonany z charakterystycznym dla Profesora przemyślanym zamiarem, ale przemyślanym pod kątem merytorycznym, o treści nurtującej ówczesne i obecne środowisko, a nie eksponującym siebie jest stwierdzenie: „Chcę oddać wiernie atmosferę i osady w różnych okresach mojej działalności publicystycznej, którą zacząłem dość wcześnie, przytaczam tu również artykuły z poglądami, które dziś chętnie uznałbym za nie moje. Na szczęście nie było ich wiele”. Jako dowód prezentowania swoich ocen niech posłużą tytuły czterech artykułów: „Polemiki w sprawie doskonalenia krajowego pogłowia bydła (1953-1960)”, „O właściwe oblicze Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego”, „W sprawie kształcenia inteligen-

cji rolniczej”, „Czas podyskutować o kierunkach badań zootechnicznych i przyszłości odnośnych uniwersyteckich wydziałów”.

Warto jest zapoznać się z treścią wszystkich tych artykułów nawet po raz kolejny, aby wczuć się w atmosferę tamtych lat, aby wiedzieć, jak młody doktor merytorycznie polemizował z autorytetami naukowymi, władzami hodowlanymi, jak równy z równym. I jeszcze jedno, wydaje mi się, ważne spostrzeżenie: z zamieszczonych w książce artykułów pierwszy ukazał się w 1953, a ostatni, ale nie ostatni w ogóle, w 2013 roku, a więc dokładnie obejmują 60-letni okres działalności. Rok 2014 wzbogacił publicystykę Jubilatą o kolejne artykuły poruszające ważne dla hodowli bydła zagadnienia.

Bogatej działalności naukowej i publicystycznej Autora książki towarzyszyła co najmniej równie bogata działalność organizacyjna i społeczna, poczynając od organizacji studenckich, a na organizacji jednostek naukowych i własnego gospodarstwa sadowniczo-hodowlanego kończąc. Nie wnikając w szczegóły, które czytelnik znajdzie w trzeciej części książki, pragnę nadmienić, że są tu nieznanne, poza najbliższym gronem przyjaciół i współpracowników, sytuacje towarzyszące 12-letniej działalności na stanowisku dyrektora Departamentu Produkcji Zwierzęcej i Weterynarii FAO, Rektora SGGW, współorganizatora Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu, organizatora i prezesa Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego i wielu innych jednostek i organizacji.

Mimo że jest to rodzaj biografii, powiedziałbym twórczej, która – podobnie jak długoletnia efektywna działalność Autora – wnosi wiele wiedzy do pamięci czytelnika, a szczególnie przydatna jest dla osób na początku kariery, które do jej realizacji powinny wykorzystać dorobek i przemyślenia osób, które w życiu wiele osiągnęły, które obok pochwał stosowały polemikę i krytykę, ale twórczą, nie dla tak powszechnej dziś, zwłaszcza wśród „polityków”, zasady „nie, bo nie”.

Myślę, że ta krótka wzmianka o książce prof. Henryka Jasiorowskiego „Drogi i bezdroża mojej 60-letniej naukowej, publicystycznej i organizacyjnej działalności” zachęci młodych pracowników nauki i ludzi sukcesu do zapoznania się z jej bardzo ciekawą, w oryginalnej formie przedstawioną treścią. Piszę „młodych”, gdyż tych, którzy Profesora znali i z Nim pracowali, kontaktowali się, zachęcać nie potrzeba.

Książka jest do nabycia w Wydawnictwie SGGW (www.wydawnictwosggw.pl).

Prof. dr hab. Henryk Grodzki

Poznańskie Koło Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego,
Wielkopolski Oddział Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych,
Instytut Weterynarii UP w Poznaniu,
Katedra Hodowli Bydła i Produkcji Mleka UP w Poznaniu,
Katedra Żywienia Zwierząt i Gospodarki Paszowej UP w Poznaniu,
Katedra Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt UP w Poznaniu

serdecznie zapraszają na

XI Poznańskie Forum Zootechniczno-Weterynaryjne

nt. „Systemy udojowe – wady i zalety”

poświęcone pamięci Profesora dr. hab. Antoniego Kaczmarka

Forum odbędzie się w dniach 15-16 kwietnia 2015 roku

w Biocentrum UP w Poznaniu, ul. Dojazd 11

Patronat Honorowy:

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

Główny Lekarz Weterynarii,

J.M. Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu,

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka

Wspomnienie Profesora Antoniego Kaczmarka, wybitnego znawcy bydła, jest okazją do przedstawienia nowoczesnych systemów udojowych i związanej z ich wprowadzeniem konieczności zmian w technikach żywieniowych i profilaktyce weterynaryjnej.

W pierwszym dniu XI FORUM (15 kwietnia) odbędą się warsztaty terenowe, podczas których zaprezentujemy Państwu najciekawsze instalacje nowoczesnych systemów udojowych funkcjonujące w Wielkopolsce. W drugim dniu konferencyjnym (16 kwietnia) obrady odbędą się w ramach trzech Sesji. W Sesji A zaprezentują się firmy wdrażające w Polsce nowoczesne systemy udojowe. O praktycznym wykorzystaniu tych rozwiązań będą mówili w Sesji B rolnicy, którzy je użytkują. Natomiast Sesja C poświęcona będzie zmianom w zakresie żywienia krów mlecznych, profilaktyce weterynaryjnej i ekonomice produkcji mleka. Uzupełnieniem wystąpień plenarnych będzie sesja plakatowa.

Program pobytu w gospodarstwach oraz pełna lista prelegentów i tematy wykładów zamieszczone są na stronie internetowej Forum <http://forumzoowet.pl>